

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський державний екологічний університет

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні групи забезпечення
спеціальності 122
від «__» _____ 2022 року
протокол № _____
Голова групи Кузніченко С.Д.

УЗГОДЖЕНО

_____
Декан факультету КНАУ
Кузніченко С.Д.
(назва факультету, прізвище, ініціали)

СИЛЛАБУС

Безпека життєдіяльності та основи охорони праці

(назва навчальної дисципліни)

122 Комп'ютерні науки, 242 «Туризм»

(шифр і назва спеціальності)

Комп'ютерні науки, Сталій туризм

(назва освітньої програми)

Бакалавр

(рівень вищої освіти)

заочна

(форма навчання факультету)

4, 1

(рік навчання)

2 (60 год.)

(кількість кредитів ЄКТС/годин)

Залік

(форма контролю)

Фізичного виховання та валеології

(кафедра)

Одеса, 2022

Автори:

Іванова О.В., старший викладач каф. фізичного виховання та валеології, канд.геогр.наук., Ювченко Н.М., старший викладач каф. фізичного виховання та валеології, канд.геогр.наук.

Поточна редакція розглянута на засіданні кафедри фізичного виховання та валеології

Протокол № 2 від «10» вересня 2021 року.

Викладачі: лекційний модуль та практичний модуль: Іванова О.В., старший викладач кафедри фізичного виховання та валеології, канд.геогр.наук.

Перелік попередніх редакцій

Прізвища та ініціали авторів	Дата, № протоколу	Дата набуття чинності

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета	Формування знань з безпеки життєдіяльності, як умови забезпечення стійкого та безпечного життя, а також надання знань, умінь, здатності для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах, формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.
Компетентність	<p><i>Сталий туризм:</i> К23. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.</p> <p><i>Комп'ютерні науки:</i> ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя</p>
Результат навчання	<p><i>Сталий туризм:</i> ПР09. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки. ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.</p> <p><i>Комп'ютерні науки:</i> ПР1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук.</p>
Базові знання:	<ul style="list-style-type: none"> - характеристика навколишнього, виробничого й побутового середовища; - небезпечні шкідливі фактори середовища і наслідки їх негативних дій; - засоби й методи підвищення безпеки й

	<p>екологічності технічних засобів і технологічних процесів;</p> <ul style="list-style-type: none"> - характеристики осередків ураження, які виникають у надзвичайних ситуаціях мирного й воєнного часу; - способи захисту населення від вражаючих факторів аварії, катастроф, стихійного лиха й застосування сучасної зброї; - основи стійкої роботи промислових об'єктів у надзвичайних ситуаціях; - основи організації і проведення рятувальних та інших невідкладних робіт; - положення нормативно-правових документів в своїй діяльності; - основні методи збереження здоров'я та працездатності виробничого персоналу; - безпечні режими, параметри, виробничі процеси; - функції, обов'язки і повноваження з охорони праці на робочому місці, у виробничому колективі; - організація діяльності у складі первинного виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці; - методичне забезпечення і проведення навчання та перевірки знань с питань охорони праці серед працівників організації.
Базові вміння	<p>Проведення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - заходів щодо створення або підтримання безпечних умов в системі «життєве середовище - людина»; - заходів щодо підвищення безпеки й екологічності засобів і технологічних процесів; - заходів щодо самозахисту виробничого персоналу, населення від наслідків аварій, катастроф, стихійного лиха і застосування сучасної зброї; - заходів щодо усунення причин нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві; - заходів з профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності.
Базові навички	<p>Здійснення оцінок ризику виникнення небезпек в життєвому середовищі, радіаційної, хімічної й інженерної обстановок й обстановок, які можуть виникнути в результаті стихійного лиха та аварії, приймати відповідні рішення.</p>
Пов'язані силлабуси	немає

Попередня дисципліна	немає
Наступна дисципліна	немає
Кількість годин	Лекцій: 2 Консультації: 8 Самостійна робота студентів: 50

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Лекційні модулі

Код	Назва модуля та теми	Кількість годин	
		Аудиторні	СРС
ЗМ-Л	БЖД		
	1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності та навколишнє середовище і життєдіяльність людини	2	3
	1.1 Теоретичні основи безпеки життєдіяльності		
	1.2. Людина в системі “людина – життєве середовище”		
	1.3. Природне середовище і людина		
	1.4. Техногенне середовище і людина		
	2. Негативні фактори середовища життєдіяльності		2
	2.1. Небезпеки природного, техногенного, соціально-політичного характеру та їхні наслідки		
	3. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності		2
	ООП		
	4. Основні правові та організаційні основи охорони праці		2
	4.1. Вступ. Загальні поняття охорони праці		
	4.2. Правові та організаційні основи охорони праці		
	5. Основи фізіології та гігієни праці		2
	5.1. Основи фізіології та гігієни праці		
	6. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах		2
	6.1. Пожежна безпека		
	Модульна контрольна робота № 1		5
	Написання реферату		10
	Всього:	2	28

Консультації: Іванова Олена Василівна, вівторок-четвер, 12.45, viber 0966514669.

2.2 Практичний модуль

Код	Назва модулю та тем	Кількість годин	
			СРС
ЗМ-П	БЖД		
	1. Небезпека, види ризиків та визначення величини ризику		3
	2. Визначення вольових якостей людей		3
	3. Основи оцінки радіаційної обстановки		3
	4. Основи оцінки хімічної обстановки		3
	ООП		
	5. Розрахунок основних параметрів шуму		2
	6. Дослідження метеорологічних умов виробничих приміщень		2
	7. Розрахунок вентиляції		2
	8. Дослідження характеристик промислового освітлення		2
	Всього:		20

Консультації: Іванова Олена Василівна, вівторок-четвер, 12.45, аудиторія 122.

2.3. Самостійна робота студентів та контрольні заходи

Код модуля	Завдання на СРС та контрольні заходи	Кількість годин	Строк проведення, тижні
ЗМ-Л1	- Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до модульної контрольної роботи;	13	Жовтень - грудень
	- модульна контрольна робота № 1 (<i>обов'язковий контрольний захід</i>).	5	
	Написання реферату	10	
	Всього:	28	
ЗМ-П	Підготовка до практичних занять (<i>обов'язковий контрольний захід</i>)	20	січень - травень
	Всього:	20	
	Підготовка до залікової контрольної роботи	2	травень
	Всього за семестр	50	

2.4 Методика проведення та оцінювання контрольних заходів є такою:

- Для ЗМ-Л1 використовується написання реферату (20 балів) та проведення модульної контрольної роботи (*обов'язковий контрольний захід*), а максимальна сума балів, яку може отримати студент за контрольну роботу складає 30 балів (20 тестових завдань, з яких 10 питань – 2 бали, 10 питань – 1 бал).

(МКР – 30 б., написання реферату – 20 б.).

Отже, максимальна сума балів за теоретичний модуль – 50 балів, з них 30 балів приходить на обов'язкові контрольні заходи.

2. Для ЗМ-П в якості форми поточного контролю використовується перевірка практичних робіт (50 балів) (ПР 2, 8 – 7 б., решта – 6 б.) (обов'язковий контрольний захід).

Отже, максимальна сума балів за практичний модуль – 50 балів, з них 50 балів приходить на обов'язкові контрольні заходи.

Матеріали курсу можна знайти на сайті кафедри фізичного виховання та валеології (<http://dpt20s.odku.edu.ua>), попередньо реєструючись та переходячи за шляхом “Курси - БЖД та ООП для заочного навчання - БЖД та ООП для студентів факультетів КНАУ та ПО зі спеціальності комп'ютерні науки та туризм.”

Умови допуску до заліку. Студент вважається допущеним до підсумкового контролю з конкретної навчальної дисципліни, якщо він виконав всі види робіт, передбачені робочою навчальною програмою дисципліни і набрав за модульною системою суму балів не менше 15 балів за теоретичну частину та не менше 25 балів за практичну частину дисципліни для заліку.

2.5. Методика проведення підсумкового контролю

Залікова контрольна робота виконується згідно з розкладом заліково-екзаменаційної сесії.

Залікова контрольна робота проводиться тільки у письмовій формі за тестовими завданнями і білетами, які розробляються викладачами дисципліни та затверджуються у встановленому порядку.

Залікові білети з дисципліни "Безпеки життєдіяльності та основ охорони праці" мають вигляд 20 тестових завдань закритого типу. У кожному білеті всього 20 запитань. З них 16 запитань відносяться до розділу ЗМ-Л та 4 – до ЗМ-П. На написання відповідей на залікову контрольну роботу студенту відводиться до 60 хвилин. Під час написання залікової контрольної роботи студенти мають право користуватися робочою програмою дисципліни, власним рукописним конспектом лекцій та практичними роботами.

Тестові питання, з яких складається заліковий білет, торкаються основних тем дисципліни:

1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності та навколишнє середовище і життєдіяльність людини.

2. Негативні фактори середовища життєдіяльності.
3. Забезпечення безпечної життєдіяльності.
4. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності.
5. Основні правові та організаційні основи охорони праці.
6. Основи фізіології та гігієни праці.
7. Основи виробничої безпеки.
8. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах.
9. Небезпека, види ризиків та визначення величини ризику.
10. Визначення вольових якостей людей.
11. Визначення спрямованості до одного з типів професій
12. Правові нормативно-технічні й організаційні основи забезпечення життєдіяльності
13. Основи оцінки радіаційної обстановки.
14. Основи оцінки хімічної обстановки.
15. Основи оцінки інженерної та пожежної обстановок
16. Розрахунок основних параметрів шуму
17. Дослідження метеорологічних умов виробничих приміщень
18. Розрахунок вентиляції
19. Дослідження характеристик промислового освітлення

Загальна кількісна оцінка (загальний бал успішності) з дисципліни підраховується за формулою:

$$B = 0.75 \times O3 + 0.25 \times O3KP$$

де: O3 - оцінка роботи студента за змістовними модулями (у %);
O3KP - оцінка за результатами залікової контрольної роботи (також у %).

Загальний бал успішності визначається за шкалою ЄКТАС.

За шкалою ECTS	За національною шкалою		Бал успішності
	Для іспиту	Для заліку	
A	5 (відмінно)	зараховано	90-100
B	4 (добре)	зараховано	82-89,9
C	4 (добре)	зараховано	74-81,9
D	3 (задовільно)	зараховано	64-73,9
E	3 (задовільно)	зараховано	60-63,9
FX	2 (незадовільно)	не зараховано	35-59,9
F	2 (незадовільно)	не зараховано	1-34,9

3. РЕКОМЕНДАЦІ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

3.1 Модуль ЗМ-Л

3.1.1. Повчання

При вивченні змістовного модуля «Безпека життєдіяльності» студентам потрібно звернути увагу на засвоєння основних понять, що пов'язані з основними положеннями міжнародного права з питань захисту людей, загальними питаннями безпеки життєдіяльності, зі взаємодією людини з навколишнім середовищем у повсякденній діяльності; з основами фізіології і раціональних умов праці, анатомо-фізіологічними наслідками впливу на людину небезпечних, шкідливих і уражаючих факторів, принципами їх нормування, правовими, нормативно-технічними й організаційними основами безпеки життєдіяльності.

3.1.2. Питання для самоперевірки

1. Предмет вивчення БЖД.
2. Мета вивчення БЖД.
3. Основні поняття та визначення у безпеці життєдіяльності.
4. Система „людина – життєве середовище” та її підсистеми.
5. Небезпека, аксіома про потенційну небезпеку.
6. Класифікація небезпек за джерелом походження.
7. Прогнозування небезпек.
8. Захист від дії небезпек.
9. Життєве середовище проживання людини.
10. Діяльність людини.
11. Аналізатори людини, короткі характеристики.
12. Психіка та види психічних явищ.
13. Біосфера та її компоненти
14. Основні причини руйнування біосфери та екологічної кризи.
15. Характеристика атмосфери, літосфери, гідросфери.
16. Забруднення атмосфери, гідросфери, літосфери та їхні наслідки для життєдіяльності людини.
17. Виробниче середовище людини?
18. Наслідки впливу на працюючих шкідливих та небезпечних виробничих факторів.
19. Основні види виробничої діяльності людини.
20. Вплив мікроклімату на працездатність людини, оптимальні мікрокліматичні умови.
21. Побутове середовище та основні причини побутового травматизму
22. Нещасні випадки у невиробничій сфері.

23. Природні небезпеки, біотичні та абіотичні небезпеки.
24. Небезпеки техногенного характеру.
25. Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі.
26. Основні джерела забруднення атмосфери міста.
27. Забруднення міських приміщень та їх причини.
28. Забруднення питної води в містах та способи очищення питної води.
29. Шумове, вібраційне та електромагнітне забруднення міст.
30. Соціальні небезпеки, природно-соціальні небезпеки.
31. Соціально-політичні небезпеки.
32. Основні поняття та визначення небезпек, що ведуть до надзвичайних ситуацій.
33. Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій.
34. Організація життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях.
35. Засоби індивідуального захисту.
36. Основні захисні споруди.
37. Надання першої долікарської допомоги потерпілому.
38. Правові основи безпеки життєдіяльності.
39. Поняття праці та охорони праці.
40. Шкідливі та небезпечні виробничі чинники.
41. Класифікація несприятливих виробничих чинників та їх наслідків.
42. Загальні закони, що визначають основні положення про охорону праці в Україні.
43. Основні спеціальні законодавчі акти в галузі охорони праці.
44. Кодекс законів про працю України (КЗпП).
45. Особливості укладання та функціонування колективного договору.
46. Особливості трудового договору та його види.
47. Мета діяльності служби страхових експертів та їх права.
48. Основні нормативні акти про охорону праці, що діють у межах підприємства.
49. Визначення інструкції з охорони праці та основні її види.
50. Особливості фізичної праці людини.
51. Особливості розумової праці.
52. Поняттю „втоми” та її основні види.
53. Поняття „перевтома”.
54. Поняття „гігієна праці” і „виробнича санітарія”.
55. Класифікація умов праці згідно „Гігієнічної класифікації умов праці за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу”.
56. Поняття „шкідливі речовини”.
57. Класифікації небезпечних хімічних речовин.
58. Поняття „гранично допустима концентрація (ГДК) шкідливих речовин в повітрі робочої зони виробничих приміщень”.
59. Поняття „іонізуючого випромінювання”.
60. Потужність доз (рівнів радіації) та одиниці їх вимірювання.
61. Ступені променевої хвороби.

62. Засоби та заходи захисту від іонізуючих випромінювань на виробництві.
63. Поняття шуму та його види.
64. Поняття звуку.
65. Поняття вібрації та її основні параметри.
66. Поняття „мікроклімат у виробничих приміщеннях”
67. Параметри мікроклімату та види приладів, за допомогою яких вимірюються параметри мікроклімату.
68. Поняття вентиляції та її основні завдання і види.
69. Поняття „кондиціонування повітря” та його види.
70. Основні елементи системи опалення.

Перелік літератури до ЗМ-Л1:

1. Депутат О.П., Коваленко І.В., Мужик І.С. Цивільна оборона. Львів: Афіша, 2001. 334 с.
2. Джигирей В.С., Жидецький В.Ц. Безпека життєдіяльності: підручник. Львів: Афіша, 2001. 351 с.
3. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: навч. пос. Львів: “Новий Світ – 2000”, 2002. 344 с.
4. Миценко І.М. Забезпечення життєдіяльності людини в навколишньому середовищі: навч. пос. Кіровоград, 1998. 292 с.
5. Пістун І.П., Кіт Ю.В., Березовецький А.П. Прктикум з безпеки життєдіяльності: навч. пос. Суми: Університетська книга, 2000. 232 с.
6. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності людини: навч. пос. Львів: Видавництво «Бескид Біт», 2005. 304 с.
7. Конспект лекцій за курсом.
8. Методичні вказівки до практичних занять. Грибан В.Г. Охорона праці: навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2011. 280 с.
9. Охорона праці: навч. пос. / За ред. В. Кучерявого. Львів: Оріяна-Нова, 2007. 368 с.
10. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці: підручник. Львів: Афіша, 2004. 250 с.
11. Конституція України. К.: Основа, 1996.
12. Законодавство України про охорону праці: У 4 т. К.: Основа. 1995.
13. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про охорону праці" від 21 листопада 2002р. № 229-4.
14. Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення". Постанова Верховної Ради України від 24.02.1994 р.
15. Державний реєстр міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці. К., 1995.
16. Науково-практичний коментар до Закону України “Про охорону праці”. К.: Основа, 1997.

3.3 Вказівки до підготовки реферату

Формою самостійної роботи є написання реферату з тем лекційного курсу.

Мета підготовки рефератів - виробити у студентів практичні навички до самостійної роботи при використанні літературних та інших джерел за темами, винесеними на самостійне вивчення, їх узагальненні і аналізу. Робота над рефератом повинна сприяти поглибленню при вивченні теоретичного матеріалу.

Вимоги до оформлення реферату. Приблизний обсяг реферату: 15-20 сторінок в залежності від обраної теми.

Реферат включає:

1. Титульний лист встановленого зразку.
2. Зміст з вказівкою сторінок згідно їх нумерації за текстом.
3. Передмову з викладенням значення теми.
4. Змістовну частину, що розкриває обрану тему.
5. Висновки, в яких окреслюється сучасний стан питання, проблеми та перспективи їх вирішення.
6. Список використаної літератури, який складається в порядку посилання і включає наступну інформацію: прізвище, ім'я та по батькові автора, назву роботи, назву видавництва, рік видання, обсяг роботи. Посилання на літературу в тексті робиться згідно номера за списком.

Реферат слід писати з однієї сторони листа стандартного розміру, відступи: зліва – 3 см, справа - 1 см, зверху, знизу - 2 см. Всі рисунки і таблиці, якщо вони використовуються в роботі, повинні мати номери (перша цифра - номер глави, друга - порядковий номер за текстом) та назву. В таблицях обов'язково вказуються розмірність величин.

Сторінки тексту нумеруються, включаючи таблиці, графіки (коли вони займають окрему сторінку).

Реферат виконується згідно термінів навчального плану.

Перед допуском до захисту студентів електронні версії наданих текстових документів обов'язково перевіряються на оригінальність із встановленням частки оригінального тексту згідно з п. 2.3 Тимчасового положення про заходи щодо недопущення академічного плагіату в ОДЕКУ.

Орієнтовні теми рефератів для самостійної роботи:

1. Небезпеки та класифікація небезпек.
2. Система «Людина-життєве середовище».
3. Пожежна безпека.
4. Перша медична допомога при нещасних випадках.
5. Правове забезпечення «Безпеки життєдіяльності».
6. Основні законодавчі та нормативно-правові документи з охорони праці.
7. Глобалізація суспільства. Недоліки та переваги.

8. Сучасний комфорт – соціальні негативні наслідки.
9. Віртуалізація суспільства.
10. Охорона праці на підприємствах.
11. Розслідування нещасних випадків на виробництві.
12. Роль процесу адаптації у виробничому процесі.
13. Основні психологічні властивості особистості.
14. Вогняні смерчі. Умови виникнення та існування.
15. Парниковий ефект.
16. Руйнування озонового шару.
17. Проблема глобального потепління. Причини та прогнози.
18. Проблема прісних вод.
19. Вулканізм. Сучасний стан.
20. Антропогенні пустелі.

Перелік літератури для підготовки реферату:

1. Розенберг Н. В. Особенности развития национальных культур в современном глобальном мире. *Вестник ТГУ: Общественные науки: Социокультурные проблемы современности*. 2005. № 1(1). С. 26-30.
2. Массовое суспільство. URL:https://uk.wikipedia.org/wiki/Масове_суспільство. (дата звернення: 5.02.2022 р.)
3. Социальные проблемы. URL: <https://center-yf.ru/data/stat/socialnye-problemy.php>. (дата звернення: 5.02.2022 р.)
4. Проблемы современного общества: какими будут последствия? URL: <http://megapoisik.com/problemy-sovremennogo-obschestva-osnovnye-ugrozy>. (дата звернення: 5.02.2022 р.)
5. Сабельникова Е.В., Хмелева Н.Л. Инфантилизм: теоретический конструкт и операционализация. *Образование и наука*. 2016. № 3(132). С. 89-91.
6. Инфантильность современной молодежи. URL: http://volnomuvolya.com/infantilnost_sovremennoi_molodyozhi.html. (дата звернення: 5.02.2022 р.)
7. Ардельянова О.В., Саидов Б.Ш. Факторы и условия инфантилизации современной молодежи. *Теория и практика общественного развития*. 2018. № 4. С. 1–5.
8. Степанищенко О.В. Политический инфантилизм современной молодежи как фактор искажения системы ценностных ориентаций. *Научный журнал КубГАУ*. 2015. № 110(06). С. 1-4.
9. Новоселова Е.Н. Судьба традиционной семьи в эпоху прогрессирующего эгоизма. *Вестник Московского университета. Серия 18. Социология и*

политология. 2013. № 2. С. 106-120.

10. Проблемы современной семьи. URL: <http://sergeikomkov.ru/semejnye-otnosheniya/osnovnye-problemy-sovremennoj-semi.html>. (дата звернення: 5.02.2022 р.)

11. Державна служба статистики України, 2022 р. URL: ukrstat.gov.ua. (дата звернення: 5.02.2022 р.)

12. Почему исчезают народы? URL: <http://www.100lichnost.ru/rubrica/30/18779>. (дата звернення: 5.02.2022 р.)

13. Буряк Н. Ю., Жданкина Ю. С. Проблемы исчезновения национальных языков и культур. *Международный научный журнал «Инновационная наука»*. 2015. № 11. С. 296-298.

14. Патріотизм у розумінні сучасної молоді. URL: https://revolution.allbest.ru/sociology/00541672_0.html. (дата звернення: 5.02.2022 р.)

15. Иванов Д.В. Виртуализация общества: учебное пособие. Спб.: Петербургское Востоковедение. 2000. 96 с.

16. Богомолова Е.И. Личностная идентичность в условиях виртуализации бытия. *Человек. Сообщество. Управление*. 2014. № 2. С. 104-120.

17. Личность как социальная система. Структура личности. Типы личности. URL: https://studopedia.ru/3_22162_lichnost-kak-sotsialnaya-sistema-struktura-lichnosti-tipi-lichnosti.html. (дата звернення: 5.02.2022 р.)

18. Ильин Е.П. Психология общения и межличностных отношений: монография. Спб.: Издательство «Питер». 2009. 596 с.

19. Фефелова В.И. Формирование диалогического общения. *Медицина и образование в Сибири*. 2007. № 5. С. 1-4.

20. Ломов Б. Ф. Методологические и теоретические проблемы психологии: учебник. М. 1984. 265 с.

21. Бодалев А. А. Психология общения: учебник. М.: Воронеж, 1996а.

22. Каган М. С., Эткинд А. М. Общение как ценность и творчество. *Вопросы психологии*. 1988. № 4. С. 6-15.

23. Петровская Л. А. О природе компетентности в общении. *Мир психологии*. 1996. № 3. С. 45-58.

24. Куницына В. Н., Казаринова Н. В., Погольша В. М. Межличностное общение: Учебник для вузов. СПб., 2001. 202 с.

25. Рябикина З. И. Особенности современности: изменчивая реальность и гибкая личностная идентичность. *Тезисы доклада Всероссийской научно-практической конференции: «Личность и бытие: человек как субъект социокультурной реальности»*, 9-10 сентября. Краснодар, 2016. С. 15-20.

26. Понятие идентичности личности. URL: https://studwood.ru/2029932/psihologiya/ponyatie_identichnosti_lichnosti.

27. Современные способы общения: ресоциализация 21 века. URL: <https://holyraven.livejournal.com/69197.html>. (дата звернення: 5.02.2022 р.)

А також основний та додатковий перелік літератури курсу.

3.4 Модуль ЗМ-П

3.4.1. Повчання

При вивченні змістовного модуля практичних робіт студентам потрібно звернути увагу на засвоєння основних понять, що пов'язані з небезпеками різного характеру, фізіологічних та психологічних властивостей організму людини, наслідками виникнення надзвичайних ситуацій радіаційного та хімічного характеру, основними параметрами виробничого середовища та оптимальними їх значеннями для засвоєння норм, при яких забезпечується висока працездатність людини.

Після вивчення **ЗМ-П**, студенти повинні:

1. Практично здійснювати заходи щодо підвищення безпеки й екологічних засобів і технологічних процесів.
2. Розрізняти біологічні, соціальні та психологічні аспекти здоров'я людини.
3. Здійснювати системний аналіз безпеки життєдіяльності.
4. Виявляти вплив якісного стану компонентів середовища життєдіяльності людини на
рівень її здоров'я, життєдіяльність і тривалість життя.
5. Виявляти вплив небезпек на людину залежно від фізіологічного стану організму людини,
психологічних якостей і властивостей.
6. Ідентифікувати та складати номенклатуру небезпек.
7. Визначати зону небезпеки, причини та можливі наслідки небезпек.
8. Класифікувати небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори.
9. Оцінювати рівень небезпеки.
10. Визначати величини можливого ризику в найбільш характерних життєвих ситуаціях.
11. Визначати категорії серйозності та рівні ймовірності небезпек.
12. Класифікувати види ризиків у сфері безпеки життєдіяльності.
13. Застосовувати у практичній діяльності засоби для підвищення рівня безпеки.
14. Розв'язувати задачі по розрахунку величини загального та групового ризику.
15. Оцінювати особисті вольові якості людини.
16. Робити висновки за отриманими результатами за тестами для визначення вольових
якостей людини.

17. Оцінювати радіаційну та хімічну обстановку.
18. Розраховувати рівень шуму від декількох джерел.
19. Розраховувати кількість повітря, необхідного для подачі загальнообмінної вентиляції з метою забезпечення оптимальних значень параметрів мікроклімату.
20. Визначати кратність повітрообміну при вентиляції приміщень.
21. Визначати основні характеристики освітлення виробничих приміщень, принципи його нормування та розрахунку.

Перелік літератури до ЗМ-П:

1. Депутат О.П., Коваленко І.В., Мужик І.С. Цивільна оборона. – Львів. Афіша. 2001.
2. Джигирей В.С., Жидецький В.Ц. Безпека життєдіяльності. – Львів. Афіша. 2001
3. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. – Львів. “Новий Світ – 2000”. 2002.
4. Пістун І.П., Кіт Ю.В. Безпека життєдіяльності. Практичні заняття. – Львів. Афіша. 2000.
5. Методичні вказівки до практичних занять.
6. Миценко І.М. “Забезпечення життєдіяльності людини в навколишньому середовищі”. – Кіровоград. 1998.
7. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності людини: Навч.посібник. – Львів: Видавництво «Бескид Біт», 2005.
8. Жидецький В.Ц., Джигирей В.С., Мельников О.В. Основи охорони праці. Навчальний посібник. – Вид. 4-те доповнене. – Львів: Афіша, 2000.– 351с.
9. Жидецький В.Ц., Джигирей В.С., Сторожук В.М., Туряб Л.В., Лико Х.В. Практикум із охорони праці. Навчальний посібник / За ред. В.Ц. Жидецького.– Львів: Афіша, 2000.– 352с.
10. Рожков А.П. Пожежна безпека на виробництві. – К.: Основа, 1997.– 448с.
11. Правила пожежної безпеки в Україні. – К.: Укрархбудінформ, 1995.– 195с.
12. Охорона праці в машинобудуванні / Під ред. Е.Я. Юдіна і С.В. Белова – М., 1983. – 342 с.
13. Денісенко Г.Ф. Охорона праці - М., 1985. – 157 с.
14. Піскун І.П., Кіт Ю.В., Березовецький А.П. Практикум з охорони праці. Навчальний посібник /За заг. ред. І.П.Піскуна. – Суми: Видавництво —Університетська книга», 2000. - 207с.
15. Лагунов Л.Ф., Осіпов Г.Л. Боротьба з шумом в машинобудуванні – М., 1980. – 201 с.
16. Боротьба з шумом на виробництві. Довідник/ Під ред. ЕЛ. Юдіна – М., 1985. - 324 с.

17. ГОСТ 12.1.029-80 (ст. СЕВ 1928-79) ССВТ. Засоби і методи захисту від шуму. Класифікація.
18. Купчик М.П., Гандзюк М.П., Степанець І.Ф., Вендиченський В.Н., Литвиненко А.М., Іваненко О.В. Основи охорони праці.-К.: Основа, 2000. - 416с.
19. Безопасность труда на производстве. Производственная санитария. Справочное пособие. /Под ред. Б.М. Злобинского.-М.: Металургія, 1968. - 688с.
20. Купчик М.П., Гандзюк М.П. та інші. Охорона праці. Лабораторний практикум. Для студентів вищих закладів освіти України.К.: Основа, 1998. - 224с.
21. Доценко І.І., Габович Р.Д., Йонда М.Э. Умови праці з комп'ютером і їх оптимізація. - Львів: ЛДМУ, 1998. - 46с.
22. Кисилев С.В., Кураков В.П. Оператор ЭВМ.- М.: ИРПО: Изд. центр «Академия», 1999. - 208с.
23. Энциклопедия по безопасности и гигиене труда: Пер. с англ. /Под ред. А.П. Бирюкова. В 4-х томах. – М.: Профиздат,1985-1988.
24. Межотраслевые методические рекомендации. Количественная оценка тяжести труда. – М.: Экономика, НИИТруда, 1988. – 116 с.
25. Основы инженерной психологии /Под ред. Б.Ф. Ломова. – М.: Высшая школа, 1986. – 448 с.
26. Прилепская И.В., Гетия И.Г. Методические указания по выполнению раздела «Охрана труда» в дипломных проектах. – М.: МИП, 1990. – 30 с.
27. Справочная книга по охране труда в машиностроении /Г. В. Бектобеков, Н. Н. Борисова, В. Н. Коротков и др.; Под общ. ред. О. Н. Русака. – Л.: Машиностроение, 1989. – 541 с.
28. ГОСТ 12.1.006—84. ССВТ. Электромагнитные поля радиочастот. Допустимые уровни на рабочих местах и требования к проведению контроля.
29. Справочник помощника санитарного врача и помощника эпидемиолога /Под ред. Д.П. Никитина, А.И. Заиченко. – 2-е изд. – М.: Медицина, 1990. – 512 с.
30. Королькова В.И. Электробезопасность на промышленных предприятиях. – М.: Машиностроение, 1971. – 231 с.
31. Энциклопедия по безопасности и гигиене труда: Пер. с англ. /Под ред. А.П.Бирюкова. В 4-х томах. – М.: Профиздат,1985-1988.

4. Питання до заходів поточного, підсумкового та семестрового контролю

4.1. Тестові завдання для модульної контрольної роботи ЗМ-Л Блок «БЖД»

Тестові завдання	Основна література, сторінки
1. Одна з форм існування матерії, яка відрізняється своєю здатністю до розмноження, розвитку, росту, активної регуляції свого складу та функцій, можливістю пристосування до середовища, наявністю обміну речовин та реакцій на подразнення, називається	[1], с. 9 (1 б)
2. Побутові, виробничі, спортивні – це небезпеки з класифікації	[1], с. 11 (2 б)
3. Метод, який базується на побудові моделей впливу небезпек на окрему людину, соціальні, професійні групи, називається	[1], с.14 (1 б)
4. Діяльність, яка розкриває через матеріальні предмети своє розуміння світу, свій розум, властивості, інтереси, почуття, називається	[1], с. 16 (1 б)
5. Аналізатор, який сприймає положення і переміщення тіла у просторі, називається	[1], с. 18 (2 б)
6. Нервова система, яка відповідає за взаємодію людини з зовнішнім світом, називається	[1], с. 20 (1 б)
7. Пам'ять, яка проявляється в безумовних рефlekсах та інстинктах та передається спадково, називається	[1], с. 21 (1 б)
8. Сукупність тваринних та рослинних організмів, називається	[1], с. 29 (2 б)
9. Найменша інтенсивність подразника, вплив якої дає відчуття, називається	[1], с. 19 (1 б)
10. Освітлення, яке утворюється в приміщенні завдяки світлу від ламп загального та місцевого призначення, називається	[1], с. 36 (2 б)
11. Властивість людини, яка визначає нашу індивідуальність, називається	[1], с. 21 (1 б)
12. Небезпеки, які виникають у вигляді процесів або об'єктів техносфери, котрі за певних умов можуть призвести до шкоди здоров'ю та життю людини як одразу, так і в майбутньому, називаються	[1], с. 41 (2 б)
13. Відверте протистояння, зіткнення, боротьбу називають	[1], с. 44 (1 б)
14. До небезпечних метеорологічних явищ, які можуть призвести до надзвичайних ситуацій природного характеру, відносяться	[1], с. 37 (2 б)
15. Якщо сховище розраховане на кількість осіб понад 450, то це сховище	[1], с. 54 (1 б)
16. Лицева частина, дихальний мішок та регенеративний патрон є основними складовими	[1], с. 57 (2 б)
17. Специфічна людська форма активності, необхідна умова існування людства, зміст якої полягає у доцільній зміні та перетворенні в інтересах людини навколишнього середовища	[1], с. 9 (1 б)
18. Прості, складні, похідні – це небезпеки з класифікації	[1], с. 11 (2 б)
19. Метод, за яким ймовірність різних подій визначається шляхом опитування досвідчених спеціалістів-експертів, називається	[1], с. 14 (1 б)
20. Перетворювальною, соціальною, духовно-пізнавальною, ціннісно-орієнтаційною, комунікативною, художньо-творчою, споживчою може бути	[1], с. 16 (2 б)
21. Аналізатор, який сприймає стан внутрішніх органів, називається	[1], с. 18 (1 б)

22. Нервова система, яка відповідає за діяльність внутрішніх органів, називається	[1], с. 20 (2 б)
23. Пам'ять, яка зберігає інформацію, яку людина засвоює в процесі життя від народження до смерті, називається	[1], с. 21 (1 б)
24. Рослини, які перетворюють сонячну енергію в хімічну за рахунок фотосинтезу та використання мінеральних елементів, називаються	[1], с. 29 (2 б) [1], с. 22 (1 б)
25. Здатність людини управляти своїми діями та вчинками, називається	
26. Освітлення, яке утворюється не тільки світильниками верхньої зони робочого приміщення, але й світильниками, що концентрують світловий потік безпосередньо на робочих місцях, називається	[1], с. 36 (2 б)
27. Забруднення, яке пов'язане зі змінами фізичних параметрів водного середовища і зумовлюється тепловими, механічними та радіоактивними домішками, називається	[1], с. 33 (1 б)
28. Небезпеки, які виникають переважно виникають при соціально-політичних конфліктах, називаються	[1], с. 44 (2 б)
29. Коли відвертого протистояння нема, а точиться невидима боротьба, то це називають	[1], с. 44 (1 б)
30. До небезпечних гідрологічних явищ, які можуть призвести до надзвичайних ситуацій природного характеру, відносяться	[1], с. 39 (2 б) [1], с. 71 (1 б)
31. Охорона праці – це	
32. Закон України «Про охорону праці», Кодекс законів про працю України (КЗпП), Закон України «Про охорону здоров'я» відносяться до	[1], с. 75 (1 б)
33. Допомогою по тимчасовій непрацездатності, допомогою по вагітності, пологах і догляду за дитиною до по тимчасовій непрацездатності досягнення нею трирічного віку забезпечується працівник згідно з	[1], с. 82 (2 б)
34. Превалююча участь в трудовому процесі центральної нервової системи та органів чуття є властивістю	[1], с. 90 (2 б)
35. Умови, які характеризуються такими рівнями чинників виробничого середовища, вплив яких протягом робочої зміни (або ж її частини) створює високий ризик виникнення важких форм гострих професійних уражень, отруень, каліцтв, загрозу для життя, відносяться до	[1], с. 97 (1 б)
36. Віддача тепла організмом людини в навколишнє середовище здійснюється	[1], с. 115 (2 б)
37. Якщо радіоактивні речовини знаходяться у повітрі, яким дихає людина, або у їжі чи воді, і потрапляють всередину організму через органи дихання, шкіру та кишково-шлунковий тракт, то такий спосіб опромінення людини називається	[1], с. 100 (2 б) [1], с. 110 (1 б)
38. Звукові коливання з частотою менше 20 Гц, називається	
39. Частота (Гц); амплітуда зсуву A (м) (розмір найбільшого відхилення точки, що коливається, від положення рівноваги); коливальна швидкість v (м/с); коливальне прискорення a (м/с ²) являються	[1], с. 112 (2 б)
40. Створення та автоматичне підтримування в приміщенні заданих або таких, що змінюються за певною програмою метеорологічних умов, які є найбільш сприятливими для працівників чи для нормального протікання технологічного процесу, називається	[1], с. 123 (2 б)
41. Державні нормативні акти про охорону праці (ДНАОП), Державні стандарти України з питань безпеки праці (ДСТУ), Міждержавні стандарти Системи стандартів безпеки праці (ГОСТ ССБТ) відносяться до	[1], с. 75 (1 б)
42. Ультрафіолетове випромінювання з довжиною хвилі від 320 до 280 нм відноситься до	[1], с. 137 (1 б) [1], с. 71 (1 б)
43. Умови праці – це	
44. Перелік посад посадових осіб підприємства, які зобов'язані проходити	

<p>попередню і періодичну перевірку знань з охорони праці, Наказ про організацію безкоштовної видачі працівникам певних категорій лікувально-профілактичного харчування, Наказ про організацію безкоштовної видачі молока або інших рівноцінних харчових продуктів працівникам підприємства, зайнятим на роботах зі шкідливими умовами, Наказ про порядок забезпечення працівників підприємства спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту відносяться до</p> <p>45. Допомогою з нагоди народження дитини, допомогою на поховання забезпечується працівник згідно з</p> <p>46. Позасистемною одиницею вимірювання поглинутої дози випромінювання є</p> <p>47. За характером негативного впливу на організм людини рівень шуму понад 140 дБ відноситься до</p> <p>48. Доза радіації, яка характеризує іонізуючу спроможність випромінювання у повітрі, називається</p> <p>49. Звукові коливання з частотою понад 20 000 Гц, називається</p> <p>50. Вібрація, яка передається всьому тілу людини через опорні поверхні (підлогу, сидіння, робочий майданчик), називається</p> <p>51. Кондиціонування повітря, яке передбачає регулювання температури, вологості, швидкості руху повітря, а також можливість його додаткового оброблення (очищення від пилу, дезінфекції, дезодорації, озонування), називається</p> <p>52. Електричне та магнітне поля Землі, космічні електромагнітні поля, в першу чергу ті, що генеруються Сонцем, являються джерелами</p> <p>53. Ультрафіолетове випромінювання з довжиною хвилі від 280 до 10 нм відноситься до</p> <p>54. Несприятливі виробничі чинники (фактори) в цілому поділяються на</p> <p>55. Параметри мікроклімату, які при тривалому і систематичному впливі на людину забезпечують нормальний тепловий стан організму без напруги і порушення механізмів терморегуляції, називаються</p> <p>56. Пенсіями по старості, по інвалідності, в разі втрати годувальника, пенсіями за вислугу років для деяких категорій працівників забезпечується працівник згідно з</p> <p>57. Динамічний процес пристосування організму та його органів до мінливих умов зовнішнього середовища називається</p> <p>58. Розміщення об'єктів, які випромінюють ЕМП таким чином, щоб звести до мінімуму можливе опромінення людей; „захист часом” — перебування персоналу в зоні дії ЕМП обмежується мінімально необхідним для проведення робіт часом; „захист відстанню” — віддалення робочих місць на максимально допустиму відстань від джерел ЕМП; „захист кількістю” — потужність джерел випромінювання повинна бути мінімально необхідною; виділення зон випромінювання ЕМП відповідними знаками безпеки; проведення дозиметричного контролю відносяться до</p> <p>59. Уламки, частини зруйнованих апаратів, агрегатів, установок, конструкцій; радіоактивні та токсичні речовини і матеріали, викинуті зі зруйнованих апаратів та установок відносяться до</p> <p>60. Доза радіації, яка характеризує енергію іонізуючого випромінювання, що поглинається одиницею маси опромінюваної речовини, називається</p>	<p>[1], с. 84 (2 б)</p> <p>[1], с. 82 (1 б)</p> <p>[1], с. 101 (1 б)</p> <p>[1], с. 109 (2 б)</p> <p>[1], с. 101 (2 б) [1], с. 111 (1 б)</p> <p>[1], с. 112 (2 б)</p> <p>[1], с. 123 (1 б)</p> <p>[1], с. 131 (2 б)</p> <p>[1], с. 137 (2 б) [1], с. 71 (1 б)</p> <p>[1], с. 116 (2 б)</p> <p>[1], с. 82 (2 б)</p> <p>[1], с. 91 (1 б)</p> <p>[1], с. 133 (2 б)</p> <p>[1], с. 143 (1 б)</p> <p>[1], с. 101 (2 б)</p>
---	---

4.2. Тестові завдання для залікової контрольної роботи

Тестові завдання	Основна література, сторінки
1. Метод, який базується на побудові моделей впливу небезпек на окрему людину, соціальні, професійні групи, називається	[1], с.14 (5 б)
2. Діяльність, яка розкриває через матеріальні предмети своє розуміння світу, свій розум, властивості, інтереси, почуття, називається	[1], с. 16 (5 б)
3. Аналізатор, який сприймає положення і переміщення тіла у просторі, називається	[1], с. 18 (5 б)
4. Нервова система, яка відповідає за взаємодію людини з зовнішнім світом, називається	[1], с. 20 (5 б)
5. Пам'ять, яка проявляється в безумовних рефlekсах та інстинктах та передається спадково, називається	[1], с. 21 (5 б)
6. Сукупність тваринних та рослинних організмів, називається	[1], с. 29 (5 б)
7. Найменша інтенсивність подразника, вплив якої дає відчуття, називається	[1], с. 19 (5 б)
8. Освітлення, яке утворюється в приміщенні завдяки світлу від ламп загального та місцевого призначення, називається	[1], с. 36 (5 б)
9. Властивість людини, яка визначає нашу індивідуальність, називається	[1], с. 21 (5 б)
10. Небезпеки, які виникають у вигляді процесів або об'єктів техносфери, котрі за певних умов можуть призвести до шкоди здоров'ю та життю людини як одразу, так і в майбутньому, називаються	[1], с. 41 (5 б)
11. Відверте протистояння, зіткнення, боротьбу називають	[1], с. 44 (5 б)
12. До небезпечних метеорологічних явищ, які можуть призвести до надзвичайних ситуацій природного характеру, відносяться	[1], с. 37 (5 б)
13. Якщо сховище розраховане на кількість осіб понад 450, то це сховище	[1], с. 54 (5 б)
14. Лицева частина, дихальний мішок та регенеративний патрон є основними складовими	[1], с. 57 (5 б)
15. Специфічна людська форма активності, необхідна умова існування людства, зміст якої полягає у доцільній зміні та перетворенні в інтересах людини навколишнього середовища	[1], с. 9 (5 б)
16. Прості, складні, похідні – це небезпеки з класифікації	[1], с. 11 (5 б)
17. Метод, за яким ймовірність різних подій визначається шляхом опитування досвідчених спеціалістів-експертів, називається	[1], с. 14 (5 б)
18. Перетворювальною, соціальною, духовно-пізнавальною, ціннісно-орієнтаційною, комунікативною, художньо-творчою, споживчою може бути	[1], с. 16 (5 б)
19. Аналізатор, який сприймає стан внутрішніх органів, називається	[1], с. 18 (5 б)
20. Нервова система, яка відповідає за діяльність внутрішніх органів, називається	[1], с. 20 (5 б)
21. Охорона праці – це	[1], с. 71 (5 б)
22. Закон України «Про охорону праці», Кодекс законів про працю України (КЗпП), Закон України «Про охорону здоров'я» відносяться до	[1], с. 75 (5 б)
23. Допомогою по тимчасовій непрацездатності, допомогою по вагітності, пологах і догляду за дитиною до по тимчасовій непрацездатності досягнення нею трирічного віку забезпечується працівник згідно з	[1], с. 82 (5 б)
24. Превалююча участь в трудовому процесі центральної нервової системи та органів чуття є властивістю	[1], с. 90 (5 б)

25. Умови, які характеризуються такими рівнями чинників виробничого середовища, вплив яких протягом робочої зміни (або ж її частини) створює високий ризик виникнення важких форм гострих професійних уражень, отруєнь, каліцтв, загрозу для життя, відносяться до	[1], с. 97 (5 б)
26. Віддача тепла організмом людини в навколишнє середовище здійснюється	[1], с. 115 (5 б)
27. Якщо радіоактивні речовини знаходяться у повітрі, яким дихає людина, або у їжі чи воді, і потрапляють всередину організму через органи дихання, шкіру та кишково-шлунковий тракт, то такий спосіб опромінення людини називається	[1], с. 100 (5 б) [1], с. 110 (5 б)
28. Звукові коливання з частотою менше 20 Гц, називається	
29. Частота (Гц); амплітуда зсуву A (м) (розмір найбільшого відхилення точки, що коливається, від положення рівноваги); коливальна швидкість v (м/с); коливальне прискорення a (м/с ²) являються	[1], с. 112 (5 б)
30. Створення та автоматичне підтримування в приміщенні заданих або таких, що змінюються за певною програмою метеорологічних умов, які є найбільш сприятливими для працівників чи для нормального протікання технологічного процесу, називається	[1], с. 123 (5 б)
31. Державні нормативні акти про охорону праці (ДНАОП), Державні стандарти України з питань безпеки праці (ДСТУ), Міждержавні стандарти Системи стандартів безпеки праці (ГОСТ ССБТ) відносяться до	[1], с. 75 (5 б)
32. Ультрафіолетове випромінювання з довжиною хвилі від 320 до 280 нм відноситься до	[1], с. 137 (5 б) [1], с. 71 (5 б)
33. Умови праці – це	
34. Перелік посад посадових осіб підприємства, які зобов'язані проходити попередню і періодичну перевірку знань з охорони праці, Наказ про організацію безкоштовної видачі працівникам певних категорій лікувально-профілактичного харчування, Наказ про організацію безкоштовної видачі молока або інших рівноцінних харчових продуктів працівникам підприємства, зайнятим на роботах зі шкідливими умовами, Наказ про порядок забезпечення працівників підприємства спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту відносяться до	[1], с. 84 (5 б)
35. Допомогою з нагоди народження дитини, допомогою на поховання забезпечується працівник згідно з	[1], с. 82 (5 б)
36. Позасистемною одиницею вимірювання поглинутої дози випромінювання є	[1], с. 101 (5 б)
37. За характером негативного впливу на організм людини рівень шуму понад 140 дБ відноситься до	[1], с. 109 (5 б)
38. Доза радіації, яка характеризує іонізуючу спроможність випромінювання у повітрі, називається	[1], с. 101 (5 б) [1], с. 111 (5 б)
39. Звукові коливання з частотою понад 20 000 Гц, називається	
40. Вібрація, яка передається всьому тілу людини через опорні поверхні (підлогу, сидіння, робочий майданчик), називається	[1], с. 112 (5 б) [2], с. 9 (5 б)
41. Кількісна оцінка збитків, заподіяна небезпекою, називається	
42. Визначити величину загального ризику смертельних випадків у виробничій сфері на території України за 2000 рік, якщо кількість працюючого населення її складає 20000000 чоловік, а випадків зі смертю на робочому місці було 39000 чоловік	[2], с. 19 (5 б) [2], с. 13 (5 б)
43. Віддалена небезпека відноситься до рівня ймовірності небезпеки	[2], с. 30 (5 б)
44. Здатність людини управляти своїми діями та вчинками називається	
45. Сукупність наслідків зараження навколишнього середовища продуктами, які виникли в результаті застосування зброї різного	

походження або аварії на виробництві, де функціонують потенційно-небезпечні об'єкти, котрі впливають на життєдіяльність людини та об'єкти народного господарства, називається	[2], с. 93 (5 б)
46. Розміри зони хімічного зараження, яка утворилася в результаті аварії на хімічному заводі, де було розлито 25 тонн хлору, при ізотермічній температурній стратифікації та швидкості вітру в 4 м/с, дорівнюють	[2], с. 119 (5 б)
47. Сукупність наслідків зараження навколишнього середовища продуктами розпаду ядерного палива АЕС або ядерного боєприпасу, які впливають на життєдіяльність людини та ОНГ, називається	[2], с. 93 (5 б)
48. Визначити дозу радіації, яку отримає команда знезараження під час руху її з філіалу на завод (відстань між ними 20 км), якщо вона пересуватиметься по маршруту за допомогою автомобілів зі швидкістю 15 км/год. При цьому середній рівень радіації по маршруту складатиме 6 Р/год	[2], с. 105 (5 б)
49. Допустимі норми температури, відносної вологості і швидкості руху повітря в робочій зоні виробничих приміщень на постійному робочому місці в холодний період року при категорії робіт III такі	[2], с. 151 (5 б) [2], с. 167 (5 б)
50. Одиницею вимірювання світлового потоку є	
51. Нормована освітленість при загальному рівномірному освітленні в механічному цеху дорівнює	[2], с. 169 (5 б) [2], с. 10 (5 б)
52. Наслідки, які утворилися в результаті прояву небезпеки, називають	[2], с. 13 (5 б)
53. Неймовірна небезпека відноситься до рівня ймовірності небезпеки	
54. Визначити величину коефіцієнта частоти смертельних випадків у виробничій сфері на території України за 2000 рік, якщо кількість працюючого населення її складає 20000000 чоловік, а випадків зі смертю на робочому місці було 39000 чоловік	[2], с. 19 (5 б) [2], с. 30 (5 б)
55. До основних вольових якостей людини відносяться	
56. Поправка на швидкість вітру при визначенні глибини зони хімічного зараження вводиться у випадку, коли	[2], с. 119 (5 б)
57. Час підходу зараженої хмари до населеного пункту, який знаходиться на відстані 5 км від місця аварії, при ізотермічній стратифікації та швидкості вітру в 4 м/с, дорівнює	[2], с. 120 (5 б) [2], с. 93 (5 б)
58. Радіаційною обстановкою називається	
59. Визначити сумарну дозу радіації команди знезараження після виконання всіх робіт по знезараженню, якщо доза радіації, яку команда знезараження отримає за час її руху з філіалу на завод, дорівнює – 4 Р, доза радіації за час її роботи на заводі – 4,39 Р; залишкова доза – 0,6 Р	[2], с. 108 (5 б)
60. Допустимі норми температури, відносної вологості і швидкості руху повітря в робочій зоні виробничих приміщень на місці тимчасового перебування в холодний період року при категорії робіт Ia такі	[2], с. 151 (5 б)

5. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «БЖД та ООП»

Основна література

1. Іванова О.В., Ювченко Н.М. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці: Конспект лекцій / Одеса: ОДЕкУ, 2018. 156 с.

Перелік методичних вказівок до практичних завдань та СРС

2. Іванова О.В., Ювченко Н.М. Збірник методичних вказівок до практичних робіт з дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» для студентів I курсу усіх спеціальностей/ Одеса: ОДЕкУ, 2019. 53 с.

Додаткова література

3. Гражданская оборона: Учебник для вузов / Под ред. Д. И. Михайлика. — М.: Высш. шк., 1986. — 207 с.
4. Губський А.І. Цивільна оборона. Для пед. Ін-тів. – Львів., „Ластівка”, 1995. – 216 с
5. Державний класифікатор НС / УДК НС – 019-2001.
6. Закон України „ Про цивільну оборону” – 1993 р.
7. Закон України від 14 січня 1998 р Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань:.–К.,1998
8. Закон України „ Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру” 2000 рік.
9. Депутат О. П., Коваленко І. В., Мужик І. С. Цивільна оборона. Підручник /За ред. полковника В. С. Франчука. – Львів, Афіша, 2001. – 336 с
10. Демиденко Г. П. Защита объектов народного хозяйства от оружия массового поражения. – К., 1987.

- 11.Егоров П. Т. и др. Гражданская оборона: Учебник для вузов. –3-е изд., перераб. — М.: Высш. шк., 1987. – 303 с.
12. Стеблюк М. І. Цивільна оборона: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2003. – 455 с.
13. Шоботов В.М. Цивільна оборона: Навчальний посібник . - Київ ,, Центр навчальної літератури”2004 р.
- 14.. Мірошніченко М. Про землетруси в Україні // Надзвичайні ситуації 2004.
- 15.Шубин Е.П. Гражданская оборона . Учебное пособие – Москва, 1991.с75-121.
16. Максимов М.Т., Оджагов Г.О. Радиоактивные загрязнения и их измерения: Учеб. пособие. 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Энергоатомиздат, 1989. — 304 с.
- 17.Хомченко Г.П. Посібник з хімії для вступників. - Видавництво Київ "Н.С.К." 2000 р.
- 18.Туринська Н.М. Основи загальної хімії. - Київ: Ірпінь: ВТФ "Перун”.
- 19.Злобін Ю.А. Основи екології.- К.: Лібра, 1998. – 249.
- 20.Військова токсикологія, радіологія та медичний захист: Підручник / За ред. Ю. М. Скалецького, І. Р. Місули. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. – С. 122-134, 135-138, 141-144.
- 21.Сильнодіючі отруйні речовини. - К.: ВМІ УВМА, 1996. – 62 с.
- 22.Военная токсикология, радиология и медицинская защита: Учебник / Под ред. Н. В. Саватеева. - Л.: ВМА им. С. М. Кирова, 1987. – С. 163-178.
- 23.Методика прогнозування масштабів зараження СДОР при аваріях на хімічно -небезпечних об’єктах на транспорті. – К., Штаб ЦО України, 1992.
- 24.Гогіташвілі Г. Г., Карчевські Є.-Т., Лапін В. М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367 с.

25. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.
26. Конспект лекцій «Охорони праці в галузі» – Вид-во “ТЕС”, Одеса, 2006.
27. Конституція України. – К.: Основа, 1996.
28. Законодавство України про охорону праці: У 4 т. – К.: Основа. 1995.
29. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про охорону праці" від 21 листопада 2002р. № 229-4 –Голос України. - 2002. - 17 грудня; Праця і зарплата. - 2002. - № 48; Людина і праця. - 2003.
30. Закон України "Про охорону праці". - К.: Основа, 1993.
31. Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення". Постанова Верховної Ради України від 24.02.1994 р.
32. Державний реєстр міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці. – К., 1995.
33. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі: Загальні вимоги. Навчальний посібник. – К.: «Основа». 2011. – 551 с.
34. Протоєрейський О. С, Запорожець О. І. Охорона праці в галузі: Навч. посіб. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2005. – 268 с.
35. Ткачук К. Н., Халімовський М. О., Зацарний В. В. та ін. Основи охорони праці: Підручник. – 2-ге вид., допов. і перероб.– К.: Основа, 2006. –444 с.
36. Третьяков О.В., Зацарний В.В., Безсонний В.Л. Охорона праці: Навчальний посібник з тестовим комплексом на CD/ за ред. К.Н. Ткачука. – К.: Знання, 2010. – 167 с. + компакт-диск.
37. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І. П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
38. Закон України "Про охорону праці" в редакції від 21 листопада 2002 р.
39. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності".

- 40.. Законодавство України про охорону праці (збірник нормативних документів. У 4 т. - К.: Держнаглядохоронпраці; Основа, 1995.
- 41.. Кодекс законів про працю України.
- 42.. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості і небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. Охорона праці. -1998. - № 6.
- 43.. Державний реєстр міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці (Реєстр ДНАОП). - К.: Держнаглядохоронпраці; Основа, 1995. - 223 с.
- 44.. Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин ДСанПІНЗ.3.2.007-98.
- 45.. ДНАОП 0.03-1.72-87. Основні санітарні правила роботи з радіоактивними речовинами та Іншими джерелами іонізуючого випромінювання ОСП-72/87 № 4422-87. - Мінохорони здоров'я СРСР, 1987.
- 46.. Норми радіаційної безпеки України НРБУ-97.
- 47.. Основні санітарні правила роботи з радіоактивними речовинами та іншими джерелами іонізуючих випромінювань ОСП-72/87.
- 48.. Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів ДНАОП 0.00-121-98. - ІС Основа, 1998. - 380 с.
- 49.. Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок. ДНАОП 0.00-132-01 - К.: Укрархбудінформ, 2001. -118 с
50. Правила устройства электроустановок ПУЭ. - БА: Энергоиздат, 1998. - 640 с.
- 51.. Система стандартов безопасности труда. - БА: Иэд-во стандартов, 1975-1989.
52. Строительные нормы и правила СНиП. - БА: Стройиздат, 1976,1991.
53. Типове положення про навчання з питань охорони праці ДНАОП 0.00-12-99.

54. Эргономика / Адамчук В. В., Варно Т. П., Поротникова В. В. и др. / Под ред. В. В. Адамчука. - М.: Юнити-Дана, 1999.
55. Барабаш В. И., Шкрабак В. С Психология безопасности труда. - СПб, 1996.
56. Бубнов В. Г, Бубнова И. В. Доврачебная помощь в чрезвычайных ситуациях: Памятка спасателя. - М.: НЦ ЭНАС, 2000. - 48 с
57. Бубнов В. Г., Бубнова Н. В. Оказание экстренной помощи до прибытия врача: Практ. пособ. - М.: НЦ ЭНАС, 2000. - 64 с.
58. Буянов В. М. Первая медицинская помощь. - М.: Медицина, 1987. -192 с.
59. Геврик Є О. Охорона праці. - К.: Ельга; Ніка-Центр, 2003. - 280 с.
60. Гетьман В. Перша долікарська допомога в екстремальних ситуаціях // Охорона праці. -1995. - №5. – С
61. Даниель Ж., Никуда И. Психология труда / Под ред. К. Н. Плотонова. - М; Профиздат, 1979.
62. Денисенко Г.Ф. Охрана труда. - БА: Высшая школа, 1995. - 320 с.
63. Желібо Є П., Заверуха Н. М., Зацарний В, В. Безпека життєдіяльності / За ред. Є П. Желібо. - К.: Каравела, 2010. - 328 с.
64. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці. - Львів: Афіша, 2002. - 320с.
65. Катренко Л. А, Пістун і П. Охорона праці в галузі освіти. - К.: Університетська книга; Суми, 2001. - 340 с.
66. Охрана труда / Князевский Б. А., Долин П. А, Марусова Т. П. и др. / Под ред. Б. А. Князевского. - М. " Высшая школа, 1982. - 312 с.
67. Козлов В. Ф. Справочник по радиационной безопасности. - М.: Энергоатом-издат, 1987. - 192 с.
68. Мартиросова В. Г. Особливості праці користувачів ЕОМ // Охорона праці. -1995. - № 1. - С10-13.
69. Маткович В. П., Папченко А. М. Основы радиационной безопасности. - М.: Энергоатомиздат, 1990. - 176 с.

- 70.Навакатилян О. О., Кальниш В. В., Стрюков С М. Охорона праці користувачів комп'ютерних відеодисплейних терміналів. - К.: Основа, 1996. - 400 с.
71. Никитин В. С, Бурашников Ю. М. Охрана труда на предприятиях пищевой промышленности. - М: Агропромиздат, 1991 - 350 с.
72. Основи охорони праці / За ред. Гандзюка М. П., Купчика М. П. - К.: Основа, 2000. - 416 с.
73. Павленко А. Р. Компьютер, TV и здоровье. - К.: Основа, 1998 - 152 с.
74. Полежаев Ф. Ф., Макушин В. Г. Основы физиологии и психологии труда. - М: Экономика, 1974.
75. Сегеда Г. Фч Дашевский В. И. Охрана труда в пищевой промышленности. -М.: Легкая и пищевая промышленность, 1982. - 344 с.
- 76.Безопасность труда в промышленности / Ткачук К. К, Галушко П. Я., Сабано Р. В. и др. / Под ред. К. Н. Ткачука. - 1С Техника, 1982. - 232 с.
77. Трахтенберг / М., Коршун М. М., Чабанова О. В. Пгієна праці та виробнича санітарія. - 1С Основа, 1997. - 464 с.
78. Яцюк М. М. Навчально-методичні матеріали з питань радіаційної безпеки на підприємствах харчової промисловості. - К.: КТІПП, 1993. - 64 с.
79. Яцюк М. М., Прокопенко О. Л Організація та проведення дозиметричного контролю на підприємствах харчової промисловості. - 1С УДУХТ, 1997. - 44 с.
- 80.Депутат О.П., Коваленко І.В., Мужик І.С. Цивільна оборона. – Львів. Афіша. 2001.
- 81.Джигирей В.С., Жидецький В.Ц. Безпека життєдіяльності. – Львів. Афіша. 2001.
- 82.Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. – Львів. “Новий Світ – 2000”. 2002.
- 83.Миценко І.М. “Забезпечення життєдіяльності людини в навколишньому середовищі”. – Кіровоград. 1998.

84. Пістун І.П., Кіт Ю.В. Безпека життєдіяльності. Практичні заняття. - Львів. Афіша. 2000.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Інтегральна відомість № _____ оцінки знань та вмінь студентів за модулями

Кафедра фізичного виховання та валеології

Факультет природоохоронний

Курс IV

Група _____

Дисципліна Безпека життєдіяльності та Основи охорони праці

Максимальна кількість балів: 100, за теоретичну частину - 70, за практичну частину - 30

П.І.Б. Викладача Іванова О.В.

N п/п	П.І.Б. студента	Поточні оцінки			Інтегральні оцінки							
		Теоретична частина		Практична частина	Теор. частина		Практ. частина		Загальна		ЗКР	ІО
		30 б	40 б	30 б	абс	%	абс	%	абс	%		
		КР	ЗМ-ІЗ	ПР								
1.												
2.												
3.												
4.												
5.												
6.												

“ ____ ” _____ 2022 р.

Підпис викладача _____

“ ____ ” _____ 2022 р.

Завідувач кафедри Харасанджіанц О.Г.